

LEERKRACHTENDEEL TIKTOK BLACK-OUT FOREVER

THEMAVELD

1. IDENTITEIT

Procesdoelen

PD1 Autonomie

- + zichzelf in vraag stellen
- + hun mogelijkheden en beperkingen onderzoeken
- + een beeld van zichzelf vormen

PD2 Moreel denken

- + waarden kiezen en de keuze beargumenteren

PD3 Humaniseren

- + luisteren naar de standpunten van anderen
- + argumenten van anderen herhalen en begrijpen

PD4 Verantwoordelijkheid

- + aangeven waarvoor ze verantwoordelijk zijn
- + de gevolgen van wat ze doen inschatten

PD5 Zingeving

- + onderzoeken wat belangrijk is in hun leven
- + onderzoeken wat waardevol is rondom hen

Kennis

- + Groeiprocessen
- + Gezond en ongezond leven
- + Verslaving
- + Wie ben ik?

Specifieke Vaardigheden

- + Aangeven wat leeftijdsgebonden is

9. COMMUNICATIE EN MEDIA

Procesdoelen

PD1 Autonomie

- + beweringen kritisch onderzoeken

PD3 Humaniseren

- + luisteren naar de standpunten van anderen

PD4 Verantwoordelijkheid

- + aangeven waarvoor ze verantwoordelijk zijn

PD5 Zingeving

- + onderzoeken wat rondom hen waardevol is

Kennis

- + Multimedia

+ Wat deel ik met anderen?

Specifieke Vaardigheden

- + Keuzes verantwoorden
- + Eigen kwetsbaarheid inschatten

Attitudes

Verantwoordelijkheid

Bronvermelding

1. <https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/5308434/tiktok-challenge-gevaarlijk-dood-overleden-challenges>
2. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/08/04/als-je-hersendood-bent-zoals-de-britse-archie-ben-je-overleden/>
3. <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5325431/archie-battersbee-beademing-coma-onlinechallenge>
4. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/01/15/tiktok-verandert-privacyinstellingen-voor-kinderen-jonger-dan-16/>

In het artikel zijn al heel wat meningsvragen verwerkt. Hieronder nog enkele werkvormen die ter uitdieping kunnen dienen.

Verdiepingsvragen

Na de eerste zin van het artikel kan je voor de leerlingen alvorens echt met de rest van het artikel te starten even terugkoppelen naar de start van het schooljaar op 1 september.

- Hoe verliep de start? Welke emoties hadden ze bij de hun eerste schooldag?
- Welke verschillen merken eerstejaars met hun lagere school? Vinden ze het nu beter? Waarom wel/niet?
- Bij de tweedejaars: hoe voelde het aan om in een "nieuwe" klas te zitten, zijn ze tevreden, waarom wel, waarom niet? Ze hebben nog vier jaar te gaan (als alles goed gaat!), hoe kijken ze hier naar?

1 minuut stilte

- Waarom houden mensen 1 minuut stilte? Vinden de leerlingen dit belangrijk? Hebben ze dit zelf al eens moeten doen? Hoe voelden ze zich daarbij?

Vermijden van slachtoffers 'challenges', mogelijke antwoorden:

- Controle door ouders: wat vinden ze hiervan? Strijd tussen volgende kinderrechten: 'Recht op bescherming' en 'Recht op privacy'.

- Controle door TikTok: lezen leerlingen de 'Algemene voorwaarden' als ze een profiel aanmaken? Wat met een verbod op 'challenges'?
- Niet deelnemen aan 'challenges'
- Elkaar niet uitdagen
- Elkaar waarschuwen
- ...

Fimpje Archie

Kan bekeken worden om de leerlingen te confronteren met de gevolgen van zo'n 'challenge'. Het verdriet van de ouders is zichtbaar en ook de toestand van Archie in het ziekenhuis. Het zijn harde beelden ondanks dat dit een jeugdjournaal is, maar de leerlingen dienen ook te leren dat de gevolgen van zo'n 'challenge' ook hard kunnen zijn. <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2439102-rechter-behandeling-van-britse-archie-12-mag-stoppen.html>

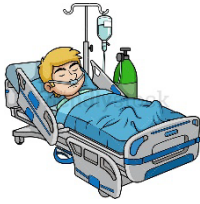

- Hoe voelen ze zich na het zien van deze video?
- Heeft dit hun beeld over 'challenges' wel/niet veranderd?

Groepsdruk

Indien leerlingen niet zelf de link zien tussen 'challenges' en groepsdruk, kunnen volgende vraagjes helpen:

- Kan je een uitdaging van iemand negeren? Waarom wel of waarom niet?
- Wie heeft er graag veel likes op sociale media? Hoe komt dit?
- Is het belangrijk om "erbij te horen"? Waarom wel/niet? Hoe doe je dit? Wat met wie je "echt" bent? Vraagt het veel energie om "erbij te horen"?

Standpunten rond 'hersendood' zijn:

 <p>OUDERS</p>	 <p>DOKTERS</p>	 <p>ARCHIE</p>	 <p>JIJZELF</p>
<p>- We willen ons kind niet verliezen, misschien gebeurt er een mirakel. - Wij zijn de ouders, wij zijn de verantwoordelijken over het leven van Archie; wij alleen mogen beslissen over zijn leven.</p>	<p>- De hersenstam is aangetast. Archie kan niet meer functioneren zoals andere levende wezens. Hij is eigenlijk al dood.</p>	<p>- Mijn hersenen werken niet meer. De machines mogen uit. - Ik wou er graag bijhoren. Ik heb de gevolgen van de 'challenge' onderschat.</p>	<p>=mening van de leerlingen</p>

Vraag de leerlingen in wiens standpunt ze zich het meest kunnen vinden en waarom.

De dood

- Is er volgens leerlingen "leven na de dood"? Hoe zien ze dit? Waarom denken ze dit?
- Hebben ze zelf al eens iemand verloren? Hoe gaan ze daarmee om? Welke emoties voel(d)en ze? Wat helpt en wat helpt niet? (Misschien beginnen leerlingen te huilen, laat dat verdriet er zijn. Stuur leerlingen niet de klas uit, verdriet is een basisemotie net als blijheid. Kader aan de leerlingen dat hun verdriet helemaal oké is, dat ze elkaar mogen troosten en helpen, dat er in de klas ruimte en tijd is om dit te bespreken!)

Leeftijdsgrens TikTok

- Hoe oud waren de leerlingen die TikTok gebruiken bij hun eerste filmpje?
- Hoe denken hun ouders over TikTok?
- Zijn er in hun gezin regels over het gebruik van TikTok? Zo ja welke? Indien neen, vinden ze dit nodig?
- Hebben hun ouders of andere familieleden TikTok? Hoe gaan ze hiermee om?
- Vinden leerlingen hun veiligheid online belangrijk? Zijn ze hiermee bezig? Hoe? Is hun profiel openbaar of privé? Waarom?

Voor- en nadelen

Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none"> - Er zitten bekende mensen op die je kan volgen. - Het is populair. Veel andere jongeren hebben het ook. - Je kan er je creativiteit in kwijt door filmpjes te maken. - Filmpjes kunnen erg grappig en leuk zijn om naar te kijken. - Het helpt tegen de verveling. - Populair worden (en geld verdienen) - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Een filmpje dat je post kan worden misbruikt. - Je kan haatberichten krijgen/worden uitgelachen. - Mensen met slechte bedoelingen zitten ook op TikTok. (groomers, afpersers, cyberpesters, fake newsverspreiders...) - Je kan eraan verslaafd geraken. - Je kan gevaarlijke 'challenges' en 'content' tegenkomen. - Populair worden (nergens meer kunnen komen zonder te worden herkend)

Tips om met TikTok om te gaan:

- Je kan altijd gebruikers of ongepaste en gevaarlijke filmpjes rapporteren.
- Hoe meer mensen ongepaste filmpjes/gebruikers rapporteren, hoe meer kans dat de inhoud of de gebruiker wordt verwijderd. Je kan dus andere bevriende TikTok'ers vragen om je te helpen.
- Als je problemen ervaart online, praat hierover dan met iemand die je vertrouwt. Dit kunnen je ouders zijn, een ander familielid, een vriend(in), een leerkracht, de leerlingbegeleiding, een psycholoog.

Stellingenspel

- *TikTok'en moet kunnen vanaf 10 jaar.*

Hoe oud vind jij dat je moet zijn? Kan je dan alle gevaren inschatten?
Vind je dat TikTok moet ingrijpen met kinderen onder de 13 jaar die video's posten?

- *Ouders mogen de TikTok van hun kinderen controleren.*

Waarom wel/niet?

Wat is volgens jou controleren?

Hoe kunnen ouders hun kinderen het beste beschermen tegen de gevaren van TikTok?

- *Ik ben bereid om geld te betalen voor een veilig account op TikTok.*

Waarom wel/niet?

Maak de vergelijking:

'Zou je 1 euro betalen om je gsm te verzekeren?'

Vertel leerlingen dat TikTok vaak toegang heeft tot veel zaken die op hun gsm staan en die ze met hun gsm doen.

Toepassing:

De leerlingen kunnen de poster maken door te knutselen of door te werken met canva (online platform met voorbeeldposters die je kan bewerken).

Indien er veel TikTok'ers zijn in de klas, kan je als leerkracht proberen om je leerlingen te motiveren om een video te maken waar ze tips in delen voor andere jongere TikTokgebruikers. Spreek op voorhand duidelijke criteria af en afspraken rond het delen van dit filmpje.